

Demonstrațiile publice – Planul lecției

Obiectivele pentru elevi:

- Să înțeleagă importanța fundamentală a demonstrațiilor publice în garantarea libertății de exprimare, în special pentru grupurile defavorizate sau marginale.
- Să afle problemele ridicate de demonstrațiile publice, în privința conflictului dintre exprimarea liberă și ordinea publică.
- Să aprecieze dificultățile pe termen lung generate de echilibrarea atribuțiilor poliției și libera exprimare în timpul demonstrațiilor publice.
- Să analizeze motivele pro și contra abilitării guvernului de a interzice demonstrațiile publice neautorizate.
- Să identifice domeniile de acord și de dezacord cu alți elevi.
- Să decidă, în mod individual și ca un grup, dacă guvernul ar trebui să aibă puterea de a interzice demonstrațiile publice neautorizate; să-și susțină deciziile pe baza dovezilor și raționamentelor întemeiate.
- Să reflecteze asupra valorii deliberării atunci când se decid aspecte importante într-o democrație.

Întrebarea pentru deliberare:

Ar trebui ca democrația noastră să aibă puterea de a interzice demonstrațiile publice neautorizate?

Materiale:

- Desfășurarea lecției
- Anexa 1 – Ghidul deliberării
- Anexa 2 – Activitățile deliberării
- Anexa 3 – Reflecțiile elevului asupra deliberării
- Textul
- Bibliografie selectivă
- Argumente pentru problema supusă deliberării (opțional – se folosește dacă elevii au dificultăți în identificarea argumentelor sau dacă timpul este prea scurt)

Demonstrațiile publice

1 În noiembrie 2004, premierul în exercițiu al Ucrainei a fost declarat învingător în alegeri
2 considerare, atât în țară cât și de către observatorii internaționali, ca frauduloase. În semn de protest,
3 mii de demonstranți s-au reunit, fără permisiunea guvernului, în Piața Independenței în capitala
4 înghețată și acoperită de zăpadă, Kiev. Ei au refuzat să meargă acasă până când nu au fost
5 convocate alegeri noi. Ei au rămas, au cântat cântece și au protestat fără violență împotriva
6 procesului electoral. După zile de protest, Curtea Supremă de Justiție a anulat rezultatele alegerilor
7 din noiembrie și a ordonat un nou scrutin. "Revoluția Portocalie", numită după culoarea adoptată de
8 către protestatari, a condus la alegeri mai corecte în decembrie 2004; de această dată, candidatul
9 opoziției a câștigat.

10 Când cetățenii nu sunt de acord cu guvernul lor, unul dintre cele mai puternice moduri de a-și
11 exprima nemulțumirea este să demonstreze public cu alți cetățeni. Uneori - în Ucraina în 2004, în
12 România în 1991, în Azerbaidjan în 1988, în Filipine în 1986 - aceste demonstrații nu au fost
13 oprite, și au dus direct la o schimbare de guvern. Alteori, cum ar fi în
14 Piața Tiananmen în 1989 și în Chicago în 1968, guvernele au considerat că astfel de demonstrații au
15 fost o amenințare la adresa siguranței publice și au fost suprimate de către forțele de poliție și
16 militare.

17 Distincția între dreptul cetățenilor de a se întruni și responsabilitatea guvernului de a menține
18 siguranța este una dintre problemele cele mai supărătoare legate de exprimarea liberă, în orice
19 societate. Este o chestiune deosebit de dificilă într-o democrație, unde guvernul trebuie să asculte și
20 să răspundă la vocile cetățenilor săi.

21 **O libertate veche și fundamentală**

22 Reunirea oamenilor pentru a discuta problemele și a exprima dezaprobarea lor față de

23 autorități este, poate, la fel de veche ca și instituția guvernului. De asemenea, folosirea unor astfel
24 de adunări pentru a protesta împotriva acțiunilor guvernului are o istorie juridică lungă, iar aceste
25 întâlniri sunt cruciale pentru păstrarea altor libertăților, cum ar fi cea de exprimare și de conștiință.
26 De exemplu, Mișcarea americană pentru muncă, Mișcarea pentru drepturile civile și Mișcarea Pro-
27 Life au folosit toate adunările publice pentru a-și promova cauza.

28 Demonstrații publice sunt o formă unică, dinamică de exprimare. Acestea mijlocesc
29 contactul față-în-față dintre vorbitor și public, promovează solidaritatea și sprijinul reciproc între
30 manifestați și permit manifestaților să-și arate devotamentul și sprijinul celor din afară. Deoarece
31 demonstrațiile nu au nevoie de banii necesari pentru emisiuni de televiziune, campanii mass-media,
32 sau de publicitate în ziare, acestea sunt preferate de către cei fără putere economică sau politică.

33 Articolul 20 al Declarației Universale a Drepturilor Omului, adoptată în 1948 de către
34 Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, include o măsură de protecție prin care „orice
35 persoană are dreptul la libertatea de întrunire și de asociere pașnică.” Primul amendament din
36 Constituția SUA prevede că, „Congresul nu va face nici o lege... care să interzică...dreptul
37 oamenilor de a se întruni pașnic și de a adresa petiții guvernului pentru soluționarea plângerilor.”
38 Într-o măsură variabilă, acest drept a fost exercitat de către cetățeni și onorat de către guvernele din
39 întreaga lume.

40 **Un echilibru dificil în mod inerent**

41 Desigur, fiecare societate are nevoie de ordine pentru a funcționa. Oamenii au nevoie și se
42 așteaptă la dreptul fundamental să trăiască și să lucreze fără teama de atacuri asupra lor, asupra
43 proprietății sau asupra conștiinței lor. Poliția poate oferi aceste protecții. Fără aceste puteri,
44 exprimarea "liberă" în demonstrații publice poate deveni rapid o regulă a mulțimii. Prin natura lor,
45 autoritățile care aplică legile - poliția și armata susțin ordinea existentă. Prin urmare, acestea, de
46 multe ori, se opun demonstrațiilor, care pun în pericol starea de fapt și ale căror acțiuni pot duce la
47 dezordine.

48
49

50 Pentru a menține ordinea - și de multe ori pentru a restrânge expresiile nedorite de
51 nemulțumire - guvernele au utilizat metode diferite pentru a controla demonstrațiile publice.
52 Acestea includ necesitatea obținerii unui permis, specificarea timpului, locului și a modul de
53 întrunire și atribuirea unui rol specific poliției, în menținerea ordinii. Linia de demarcație dintre
54 libera exprimare și limitele rezonabile a fost disputată în Statele Unite, timp de aproape un secol,
55 fără nici o concluzie fermă. Așa cum Felix Frankfurter, membru al Curții Supreme de Justiție a
56 SUA, a scris odată, conflictul dintre "libera exprimare și alte interese este o problemă pe cât de
57 persistentă, pe atât de uimitoare" [*Niemotko v. Maryland* (1951)].

58 Cu toate acestea, Curtea Supremă a Statelor Unite a dezvoltat mai multe principii de lucru.
59 De exemplu, Curtea a recunoscut dreptul guvernului de a reglementa spațiile publice și de a
60 menține ordinea publică; demonstrații nu pot ocupa, pur și simplu, o stradă aglomerată. Pe de altă
61 parte, guvernul nu poate interzice discursul, doar pentru că nu-i place ce se spune. În cazul în care,
62 de exemplu, guvernul permite grupurilor pro-guvernamentale să se adune într-un parc public, atunci
63 aceasta nu poate nega aceleași drepturi grupurilor care protestează împotriva acțiunilor guvernului.

64 Și alte țări se confruntă cu aceste probleme. În primăvara anului 1989, mii de studenți
65 chinezi s-au reunit în Piața Tiananmen din capitala Beijing pentru a demonstra pentru reforme
66 democratice. Studenților li s-au alăturat muncitorii din fabrici, funcționarii publici și liderii
67 intelectualilor, aproape un milion de oameni s-au adunat acolo. Guvernul din China, la început a
68 tolerat și apoi a condamnat protestele, declarând legea marțială la sfârșitul lunii mai. Demonstrații
69 au cerut demisia conducerii guvernului, dar într-o noapte de la începutul lunii iunie, tancurile
70 guvernului au strivit mii de demonstrați, au împrăștiat restul și liderii studenților au fost arestați.
71 Guvernul chinez a acționat pentru a înăbuși ceea ce ei au numit „rebeliunea contrarevoluționară”.
72 Guvernele pot, de asemenea, restricționa utilizarea unui drept prin intermediul unor norme și
73 proceduri administrative. Articolul 49 din Constituția Republicii Azerbaidjan, spune că „orice

74 persoană are dreptul de a se întâlni cu alte persoane, de a conduce întâlniri, adunări, demonstrații,
75 procesiuni de stradă, de a picheta în mod amiabil și fără arme, prin notificarea prealabilă a
76 autorităților competente.”

77 Cu toate acestea, în 1998, Adunarea Națională (Parlamentul Republicii Azerbaidjan) a adoptat o
78 lege privind libertatea de întrunire care spune că oricine dorește organizarea oricărui tip de
79 adunare, trebuie să notifice organul competent al autorității executive în scris, cu cel puțin cinci zile
80 înainte de adunarea planificată. De asemenea, legea restrânge libertatea de întrunire în cazuri de
81 lovitură de stat sau de amenințări împotriva securității naționale. Potrivit multor experți, această
82 lege este în contradicție cu libertatea consfințită de Constituția azeră.

83 În Rusia, liderii speră că prin structuri care să ofere cetățenilor o oportunitate pentru a se
84 exprima, vor face demonstrațiile inutile. În 2005, Dmitri Medvedev, șeful de cabinet al
85 președintelui Vladimir Putin, reflecta asupra recentelor demonstrații: „demonstrațiile pe străzi erau
86 o reacție obișnuită a oamenilor furioși... Desigur, este mai bine ca discuțiile cu privire la măsurile
87 necesare să aibă loc prin intermediul unor proceduri eficiente din punct de vedere social, mai
88 degrabă decât pe străzi, și pentru ca aceasta să se întâmple, avem nevoie de mecanisme de lucru
89 pentru comunicarea între public și autorități.”

90 **Limitele în demonstrațiile publice: suporteri și adversari**

91 Ar trebui ca guvernele democratice să aibă puterea de a interzice demonstrațiile publice
92 neautorizate?

93 Oamenii care susțin interdicțiile privind demonstrațiile neautorizate spun că obținerea unui
94 permis din partea guvernului oferă un echilibru rezonabil între ordine și libertate. Solicitarea unui
95 permis nu înseamnă că guvernul are putere arbitrară pentru a permite sau a interzice o demonstrație.
96 Mai degrabă, astfel guvernul este capabil să-și facă datoria și să aplice legea imparțial pentru toată
97 lumea.

98 De asemenea, suporterii susțin că o lege, pentru a fi eficientă, trebuie să fie capabilă să

99 funcționeze. În cazul în care poliția nu poate muta sau reglementa prezența oamenilor în/dintr-un
100 loc public, atunci societatea este în pericol. Pentru că mulțimile sunt instabile, o manifestație
101 pașnică se poate transforma rapid într-o mulțime violentă. Solicitarea unei autorizații creează un
102 cadru funcțional, în care atât guvernul cât și manifestații pot lua decizii.

103 Oponenții solicitării autorizării prealabile susțin că oamenii, care se adună în mod pașnic
104 pentru a discuta sau a protesta, nu au nevoie de permisiunea guvernului împotriva căruia
105 demonstrează. Orice lege care necesită autorizație pentru a demonstra în locuri publice reprezintă o
106 limită nedreaptă pentru o libertate fundamentală a unei societăți democratice. Decizia de a acorda
107 sau refuza un permis este în mod inerent politică: o astfel de libertate fundamentală nu ar trebui să
108 fie lăsată în mâinile unui funcționar.

109 Oponenții susțin, de asemenea, că în timp ce ziarele și de televiziune sunt mass-media celor
110 bogați și puternici, demonstrațiile publice sunt mass-media celor săraci, radicali și marginali.

111 Astfel de oameni cu greu se pot aștepta să primească aceleași autorizații ca cei care susțin ordinea
112 stabilită. În scopul de a-și face auzită vocea, aceștia trebuie să fie în măsură să picheteze, să
113 demonstreze în locuri publice, atunci când și acolo unde este necesar. Folosirea locurilor publice
114 pentru aceste scopuri, atâta timp cât liniștea și ordinea sunt menținute, nu poate fi negată.

115 Susținătorii dreptului guvernului de a opri demonstrațiile publice neautorizate contraatacă
116 spunând că spațiul public nu înseamnă un spațiu fără reguli. Așa cum fiecare oraș exercită control
117 asupra traficului, la fel autorizarea unei demonstrații este un mod rezonabil prin care guvernul
118 menține ordinea. Privilegiul unor cetățeni de a se reuni public, de a-și împărtăși opiniile trebuie să
119 fie reglementat în interesul tuturor cetățenilor, deoarece aceasta este un, privilegiu relativ, nu
120 absolut.

121 Susținătorii consideră, de asemenea că, în „era comunicării instantanee”, rar se întâmplă
122 evenimente atât de repede încât guvernul să nu poate răspunde la timp. Un permis poate fi revizuit
123 și aprobat suficient de repede pentru a satisface nevoile legitime de liberă exprimare ale cetățenilor.
124 Oponenții sunt de acord că, la fel ca în Kiev în 2004, calendarul manifestărilor nu a fost niciodată

125 mai important. Ei se tem că procedurile de autorizare guvernamentale, cum au fost cele din
126 Azerbaidjan, ar putea crea întârzieri, care devin efectiv refuzuri
127 ale guvernului pentru întâlnirile populare.

128 Pe scurt, felul în care guvernele reglementează demonstrațiile publice va rămâne
129 controversat în democrațiile vii.

Demonstrațiile publice - Bibliografie selectivă

“Azerbaijan Constitution,” International Constitutional Law Project,

<http://www.oefre.unibe.ch/law/icl/aj000000.html>

Carta drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană : Articolul 12, Libertatea de întâlnire și asociere,” *Official Journal of the European Communities* (2000),

http://europa.eu.int/comm/external_relations/human_rights/doc/charter_364_01en.pdf

Chicago v. Morales et al., 527 U.S. 41 (1999), <http://laws.findlaw.com/us/000/97-1121.htm>

Congressional Research Service, "Primul Amendament: Adnotări," în *Constituția Statelor Unite ale Americii: analiză și interpretare* (Washington, DC: Biblioteca Congresului, 1992; actualizată în 2000 de către FindLaw.com), disponibil la

<http://caselaw.lp.findlaw.com/data/constitution/amendment01/06.html> # 1 (a se vedea pp.. 6, 7, 10, 12,18, 20, și 21)

Emerson, Thomas I., "Ordinea Internă: Întâlniri, demonstrații, prospectare," în *Sistemul libertății de expresie* (New York: Vintage Books, o divizie a Random House, 1970), pp.. 285-388 (în special 285-292 și 386-388).

"Convenția Europeană a Drepturilor Omului: articolul 11, Libertatea de întrunire și de asociere"(Strasbourg: Consiliul Europei,

1950), <http://conventions.coe.int/treaty/en/Treaties/Html/005.htm>

"Carta Socială Europeană: Partea II, articolul 5, Dreptul de a se organiza" (Strasbourg, Franța: Consiliul Europei, 1961), <http://conventions.coe.int/treaty/en/Treaties/Html/035.htm>

"Libertatea de întrunire și de asociere pașnică," (Strasbourg, Franța: Consiliul Europei),

[http://www.coe.int/T/e/human_rights/awareness/6_Human_Rights_Issues/6_peaceful_assem](http://www.coe.int/T/e/human_rights/awareness/6_Human_Rights_Issues/6_peaceful_assembly.asp)

bly.asp. *Haga v. Comitetul pentru Organizare Industrială*, 307 US 496 (1939),

<http://laws.findlaw.com/us/307/496.html>

Medvedev, Dmitri, " Chiar avem nevoie să păstrăm acest stat vast," *Expert Magazine* vol.. 13, nr. 13 (4 aprilie 2005), <http://www.kremlin.ru/eng/text/publications/2005/04/86313.shtml>.

Niemotko v. Maryland, SUA, 340 US 268 (1951), <http://laws.findlaw.com/us/340/268.html>

Redish, Martin H. " Susținerea în mod ilegal și libertatea de expresie," în *Logica persecuției:*

Exprimarea liberă în epoca McCarthy. Stanford, CA: Stanford University Press (2005), pp.. 63 -- 131 (mai ales 78-106)

Shuttlesworth v. Birmingham, 394 US 147 (1969), <http://laws.findlaw.com/us/394/147.html>.

"Declarația Universală a Drepturilor Omului: Articolul 20" (dreptul la libertatea de întrunire pașnică și asociere; libertatea de asociere) (New York: Organizația Națiunilor Unite, 1948),

<http://www.un.org/Overview/rights.html>

Demonstrațiile publice - Întrebarea pentru deliberare cu argumente

Întrebarea pentru deliberare:

Ar trebui ca democrația noastră să aibă puterea de a interzice demonstrațiile publice neautorizate?

DA – Argumente în sprijinul întrebării pentru deliberare

1. Oamenii nu își pot exercita drepturile fără o societate ordonată în care să le exprime. Fără guvern, spațiul public nu este condus de lege, ci de cel mai vocal sau mai puternic. Solicitarea unei autorizații de la guvern pentru demonstrațiile publice, asigură un echilibru rezonabil între nevoia de ordine și cea de libertate într-o societate democratică.
2. Autorizația prealabilă nu dă guvernului puterea arbitrară să decidă cine poate sau nu să organizeze o demonstrație. În schimb, aceasta permite guvernului să respecte legea în mod imparțial și fără favoritisme. În procesul de autorizare, toată lumea trebuie să urmeze aceleași reguli.
3. Legile trebuie să fie realiste, pentru a fi eficiente. Prin natura lor, mulțimile sunt instabile, astfel încât o demonstrație pașnică se poate transforma rapid într-o mulțime violentă. Solicitarea de autorizare oferă poliției un instrument util pentru reglementarea unui loc public. De asemenea, creează un cadru rezonabil în care atât guvernul, cât și manifestații să poată lua decizii.
4. Nimeni nu are dreptul absolut de exprimare liberă. Privilegiul unor cetățeni de a utiliza locuri publice pentru a se întâlni sau a-și comunica opiniile trebuie să fie reglementat în interesul tuturor cetățenilor. Solicitarea unei autorizații pentru demonstrațiile publice permite guvernului să mențină confortul general și ceea ce le convine cetățenilor.
5. Spațiul public nu înseamnă spațiu fără reguli. Străzile aparțin oamenilor, dar fiecare oraș deține controlul traficului, în interesul siguranței publice: cei care nu reușesc să oprească la semafor sau insistă să meargă pe jos pe străzile aglomerate ale orașului ar trebui să fie opriiți. Solicitarea unei autorizații pentru demonstrațiile publice este un exercițiu similar al atribuției guvernului de a proteja siguranța publică.
6. Cu toate că evenimentele au loc rapid în lumea de astăzi, guvernul poate răspunde rapid ca să îndeplinească nevoile legitime de exprimare liberă a cetățenilor. În circumstanțe extraordinare, guvernul, instanțele de judecată și birourile poliției sunt întotdeauna disponibile. În epoca Internetului și a știrilor din oră în oră, autorizația guvernamentală poate fi obținută în timp suficient pentru a permite întâlniri publice și demonstrații.

Demonstrațiile publice - Întrebarea pentru deliberare cu argumente

Întrebarea pentru deliberare:

Ar trebui ca democrația noastră să aibă puterea de a interzice demonstrațiile publice neautorizate?

NU – Argumente împotriva întrebării pentru deliberare

1. O lege care interzice demonstrații publice neautorizate neagă o libertate fundamentală a unei societăți democratice. Oamenii care se reunesc pașnic pentru a discuta despre o problemă sau pentru a protesta nu au nevoie de permisiunea guvernului împotriva căruia pot avea o plângere.
2. Decizia de a autoriza sau de a interzice o demonstrație publică este în mod inerent politică. Oamenii care opinii neconventionale sau trăiesc în afara curentului principal al societății cu greu pot avea același acces la spațiul public ca cei care susțin ordinea existentă. Decizia de a acorda sau a refuza o libertate fundamentală, nu ar trebui să fie lăsată la latitudinea unui funcționar.
3. Libertatea de exprimare este dreptul fiecăruia într-o societate democratică, dar nu orice tribună este gratuită. În timp ce bogații își își pot permite ziare și acces la televiziune, demonstrațiile publice sunt știrile și publicitatea celor săraci, radicali și marginali. Demonstrațiile publice permit demonstraților nepopulari să se sprijine reciproc și să aducă opiniile acestora direct în comunitățile mai mari.
4. Prin natura lor, marșurile și pichetarea necesită locuri publice, în scopul de a atrage atenția asupra cauzei lor. Solicitarea autorizației oficiale pentru aceste activități în locuri publice, chiar și atunci când liniștea și ordinea sunt menținute, este o restricție nejustificată a unui drept fundamental.
5. Parcurile și locurile publice au fost întotdeauna utilizate de cetățeni pentru a se întâlni, comunica și face schimb de idei și pentru a discuta chestiunile publice ale zilei. Această utilizare a fost și trebuie să fie considerată ca o parte din drepturile și privilegiile cetățenilor. Acest drept nu ar trebui să fie redus sau refuzat din lipsă de autorizații oficiale.
6. Sincronizarea este totul în viața politică, iar cetățenii nu pot prezice viitorul. Atunci când ceva se întâmplă, oamenii de multe ori trebuie să fie văzuți, auziți cu promptitudine în cazul în care își doresc să fie luați în considerare. Solicitarea unei autorizații în avans, pentru evenimente neanticipate previne în mod eficient ca astfel de demonstrații să se întâmple chiar atunci când sunt necesare.